

Aan de leden van de raad van Valkenswaard

Zaaknummer: 0000271998
Onderwerp: Natuurbegraven
Behandeld door: Lou van Gerven
Bijlagen:
Datum: 15 april 2025

Geachte leden van de raad,

De gemeenteraad heeft het college in november 2023 middels een motie verzocht te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om in de gemeente Valkenswaard een natuurbegraafplaats te realiseren. Wij hebben uw motie overgenomen en Natuurbegraven Nederland samen met Natuurmonumenten gevraagd om hun expertise in te zetten voor het onderzoeken van de mogelijkheden.

Samenwerking Natuurbegraven Nederland en Natuurmonumenten

Natuurbegraven Nederland en Natuurmonumenten werken sinds 2014 samen om natuurbegraven in gebieden van Natuurmonumenten mogelijk te maken. Sinds 2021 verkennen zij ook vanuit hun kant al de mogelijkheden voor een Natuurbegraafplaats op een locatie in de gemeente Valkenswaard. Uw motie heeft dit proces versneld. Door de samenwerking tussen Natuurbegraven Nederland en Natuurmonumenten krijgt de natuur in versneld tempo een kwaliteitsimpuls, wordt natuurbegraven mogelijk gemaakt en blijft het natuurbeheer op de lange termijn gegarandeerd, doordat het eigendom in handen is en blijft van Natuurmonumenten.

Locatie-analyse

Natuurbegraven Nederland, Natuurmonumenten, de gemeente en Bosgroep Zuid Nederland hebben een analyse gemaakt van mogelijke locaties voor dit doel. Het eerste deel van de analyse richt zich op de randvoorwaarden voor natuurbegraven. Het tweede deel van de analyse richt zich op de geschiktheid van bestaande natuurgebieden voor natuurbegraven op basis van planologische aspecten en fysieke kenmerken. Uiteindelijk zijn er in de analyse twee voorkeurslocaties overgebleven en is het aan de gemeente om een keuze te maken tussen deze beide locaties.

Informatiebijeenkomst gemeenteraad

Op 22 februari jl. hebben Natuurbegraven Nederland, Natuurmonumenten en de gemeente op de natuurbegraafplaats Schoorsveld in Heeze een informatiebijeenkomst gehouden voor raads- en commissieleden over de locatie-analyse. De presentatie is naderhand via de griffie aan u verstrekt, zodat u – indien niet aanwezig bij de informatiebijeenkomst - alsnog kennis heeft kunnen nemen van de presentatie.

Collegebesluit

In de locatie-analyse komen twee voorkeurslocaties naar voren: de Malpie-Midden en Klein Borkel. In onze vergadering van 15 april jl. hebben wij besloten om:

- De locatie Klein Borkel bij wijze van voorgenomen besluit aan te wijzen als locatie voor natuurbegraven en de raad in de gelegenheid te stellen om een zienswijze of wensen en bedenkingen kenbaar te maken;
- Alvorens definitief in te stemmen met het starten van een ruimtelijke procedure (door de initiatiefnemers) alvast een eerste omgevingsdialoog te starten met de directe omwonenden;

- In te stemmen met de concept intentieovereenkomst met Natuurmonumenten en Natuurbegraven Nederlanden, waarin de intentie wordt uitgesproken om te komen tot een grondruil die deze ontwikkeling mogelijk maakt.

In deze raadsinformatiebrief lichten wij dit besluit toe.

Malpie-Midden

De Malpie-Midden is onderdeel van het grotere natuurgebied De Malpie, waar op dit moment nog onderzoeken lopen naar hydrologische opgaven. Het natuurgebied behoort tot Natura 2000 / NNB-gebied met een belangrijke natuur- en recreatiewaarde voor Valkenswaard. Hoewel de resultaten van de hydrologische onderzoeken voorlopig nog niet bekend zijn, willen we vanuit het gemeentelijk perspectief hier zoveel mogelijk de regie op blijven voeren. De wens van de gemeente is dan ook om een perceel dat nu in eigendom is van Natuurmonumenten ter grootte van ca. 85 ha. te kunnen toevoegen aan het gemeentelijk eigendom om in de toekomst ook in dit deel van de Malpie de natuurwaarde van dit prachtige gebied te behouden en te verstevigen. Ook de regie op de bezoekersstromen en de recreantenpassages ligt dan volledig in handen van de gemeente. Het is niet zo dat de huidige samenwerking tussen Natuurmonumenten en de gemeente knelpunten oplevert, maar de volledige eigendom garandeert in de toekomst de volledige regie over het gebied.

In de locatie-analyse komen voor het gebied Malpie-Midden enkele aandachtspunten naar voren die betrekking hebben op de bereikbaarheid en toegankelijkheid van de natuurbegraafplaats. Een rechtstreekse ontsluiting op de N69 lijkt ons niet haalbaar. Niet alleen vereist dit afstemming met de Provincie als wegbeheerder en is de verwachting dat de Provincie negatief zal staan ten opzichte van een ontsluiting tegenover de ingang van de Kempervennen, maar ook zou een ontsluiting op deze locatie de

verkeersveiligheid negatief beïnvloeden. Alternatief is een relatief lange parallelroute langs de N69 die bereikbaar is vanaf de rotonde bij de Luikerweg.

Klein Borkel

Op de huidige locatie Klein Borkel bevindt zich momenteel productiebos met een relatief lage natuurwaarde. Natuurbegraven biedt een kans om dit natuurgebied een kwaliteitsimpuls te geven op een relatief snelle manier en met financiële middelen van derden. Het realiseren van natuurbegraven in het bos ten zuidwesten van de Luikerweg en ten noorden van de Bergeijksedijk zorgt ervoor dat onze ambities vanuit het Uitvoeringsprogramma Dommelland en de Ontwikkelrichting landschap Valkenswaard een stap dichterbij kunnen komen met een omvorming van bossen naar rijke strooiselsoorten.

De Bergeijksedijk is opgenomen in het mobiliteitsplan (vastgesteld in 2023). De opgenomen maatregel betreft het realiseren van een 60km-weg binnen het Valkenswaardse deel van deze weg. Dit is reeds gerealiseerd in het Bergeijkse deel. Valkenswaard moet nog volgen. Het Valkenswaardse deel van de Bergeijksedijk valt onder de aanpak van inrichting wegen in het buitengebied als onderdeel van de nulplus-maatregelen en is in het mobiliteitsplan opgenomen met prioriteit 3. Dit betekent dat zoveel mogelijk werk met werk wordt gemaakt. Volgens de huidige planning vindt realisatie plaats in het jaar 2026. Voor de beoogde natuurbegraafplaats is dit een maatregel die een positieve bijdrage levert aan de verkeersafwikkeling van verkeer met de bestemming natuurbegraafplaats.

Intentie-overeenkomst

Om de doelen van alle betrokken partijen te realiseren en de lopende samenwerking tussen Natuurbegraven Nederland en Natuurmonumenten te respecteren, is een grondruil noodzakelijk. Natuurmonumenten werkt samen met Natuurbegraven Nederland om het gebied op een verantwoorde wijze in te richten en te beheren op de korte termijn en op lange termijn te blijven

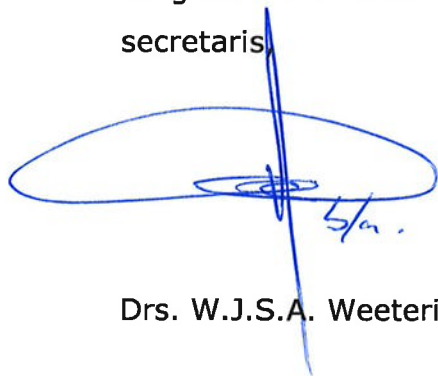
Voorhangprocedure

Graag stellen wij u op grond van artikel 169, lid 4 in de gelegenheid om binnen drie weken een zienswijze of wensen en bedenkingen aan ons kenbaar te maken. Daarna nemen wij een definitief besluit om, afhankelijk van uw reacties, wel of geen medewerking te verlenen aan het starten van de ruimtelijke procedure door de initiatiefnemer en de intentie-overeenkomst te ondertekenen.

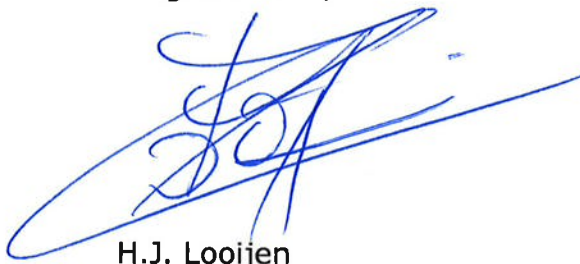
Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Valkenswaard,
secretaris,

burgemeester,

A handwritten signature in blue ink, consisting of a large loop and a vertical stroke, with the initials 'WJA' visible.

Drs. W.J.S.A. Weeterings MBA

A handwritten signature in blue ink, featuring a large, stylized 'H' and 'J'.

H.J. Looijen

beheren als natuurgebied. Daarom hebben Natuurbegraven Nederland, Natuurmonumenten en de gemeente een concept intentie-overeenkomst opgesteld om te komen tot een grondruil. Deze intentie-overeenkomst is als concept voor u ter inzage gelegd bij de griffie en dient bestuurlijk nog te worden bekrachtigd. Het college is bevoegd tot het sluiten van deze privaatrechtelijke overeenkomst. De grondruil zelf krijgt pas zijn beslag, indien de ruimtelijke procedure is afgerond. Wij verwachten dat de grondruil voor de gemeente minimaal budgettair neutraal zal zijn, omdat de waarde van grond voor natuurbegraven normaliter hoger ligt dan de waarde van natuur. De gronden zullen door een onafhankelijke taxateur worden getaxeerd. In de intentie-overeenkomst is elk financieel risico uitgesloten door in artikel 9.1, sub c op te nemen dat de overeenkomst eindigt, indien de taxatie voor de gemeente en/of Natuurmonumenten tot onacceptabele uitkomsten leidt.

Didam-arrest

Ook bij een grondruil is sprake van een transactie die het Didam-arrest moet doorstaan. Hiervoor is extern juridisch advies ingewonnen. Dit advies komt erop neer dat na de bekendmaking en de bijbehorende kortgedingtermijn de gemeente in het geval zich geen andere potentiële (serieuze) gegadigde zich gemeld heeft, kan overgaan tot het sluiten van de grondruilovereenkomst met Natuurmonumenten. Natuurmonumenten is feitelijk de enige partij die de grond in de Malpie kan inbrengen en daarmee ook de enige (serieuze) gegadigde voor deze grondruil. De gemeente zal het voornemen wel moeten publiceren. Indien zich binnen de kortgedingstermijn geen andere partijen melden – en dit is de verwachting – zijn er geen belemmeringen meer in het kader van het Didam-arrest.